

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1212/21-E

Název	Základní umělecká škola Česká Třebová
Sídlo	Kozlovská 775, 560 02 Česká Třebová
E-mail	reditel@zusct.cz
IČ	72085355
Identifikátor	691002533
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Jarmila Holcová, DiS.
Zřizovatel	město Česká Třebová
Místo inspekční činnosti	Kozlovská 775, 560 02 Česká Třebová Tyršovo náměstí 81, 560 02 Česká Třebová
Termín inspekční činnosti	9. až 11. 11. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Česká Třebová (dále škola) realizuje část výuky hudebního oboru v hlavní budově školy na adrese Kozlovská 775, Česká Třebová. Dalším místem

poskytovaného vzdělávání je Tyršovo náměstí 81, Česká Třebová, kde probíhá výuka hudebního, výtvarného, tanečního a literárně-dramatického oboru.

Škola poskytuje základy uměleckého vzdělávání v přípravném studiu a v základním studiu I. a II. stupně, rovněž umožňuje vzdělávání dospělým. V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávali celkem 604 žáci, z toho 386 v oboru hudebním, 90 ve výtvarném, 84 v tanečním a 44 v literárně-dramatickém. V porovnání s minulou inspekční činností se celkový počet účastníků vzdělávání, a to i přes pokles zaznamenaný v době pandemie, zvýšil. Školu nově prezentuje vlastní logo.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzdělávání žáků vychází ze Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy Česká Třebová s motivačním názvem „Umění zkrášluje člověka a brání mu být špatný ...“ (dále školní vzdělávací program), ve kterém byly zjištěny dílčí nedostatky, které však výuku negativně neovlivňují. Z obsahu dokumentu je zřejmé, že od minulé inspekční činnosti došlo k rozšíření vzdělávací nabídky o některá studijní zaměření, např. hra na kontrabas, lesní roh a varhany. V rámci hudební teorie vznikl nový předmět Hudební dílny.

Ředitelka školy (dále ředitelka) působí ve funkci třetím rokem, ale několikaleté zkušenosti s vedením školy, které náležitě využívá, má již z pozice statutární zástupkyně. V procesu řízení se opírala o koncepční záměry, které dílčími kroky byly naplněny. Na základě jejich vyhodnocení jsou v současné době připravovány nové cíle rozvoje. Průběh každodenních aktivit je založen na dodržování stanovených a praxí ověřených postupů, které napomáhají k vytvoření prostředí pro bezproblémové organizování všech činností. Přínosné pro chod školy je rovněž funkční delegování části pravomocí ředitelky na její zástupkyni. K projednávání organizačních a pedagogických záležitostí slouží jednání pedagogické rady, podle potřeby také předmětových komisí, i když jen některé se zabývají otázkami souvisejícími s vlastním pedagogickým působením a podáváním návrhů k jeho zlepšení.

Přehled o kvalitě vzdělávání a s ním spojených činností poskytují kontrolní a hodnotící postupy. Ředitelka monitoruje a vyhodnocuje úroveň pedagogického procesu prostřednictvím hospitací. Mnohdy však efektivitu této aktivity snižuje stanovení závěrů bez konkrétních doporučení pro zlepšení kvality výuky.

Ředitelka usiluje o zajištění optimálních personálních podmínek vzdělávání. Od minulé inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru, což klade zvýšené nároky na vytváření pracovního klimatu založeného na aktivní týmové spolupráci a otevřené komunikaci všech učitelů, kterou je třeba neustále vedením školy podněcovat. Napomoci tomu může realizované další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je zaměřeno na osobnostně sociální a profesní rozvoj všech učitelů včetně ředitelky. Jen ojediněle dochází k poskytování zpětné vazby prostřednictvím vzájemných i mezioborových hospitací učitelů. Škola na uskutečňování vzdělávacích akcí využila rovněž finanční prostředky z dotačního programu.

Významnou součástí celkového koncepčního záměru školy je zajištění potřebného materiálního vybavení a provozně-technického zázemí školy. Tento okruh potřeb k rozvoji školy řeší ředitelka rovněž ve spolupráci se zřizovatelem a podle možností se snaží motivovat i zákonné zástupce žáků. Ti do této oblasti sice vstupují okrajově, ale i jejich podíl, prostřednictvím darů, dopomáhá zlepšovat vybavenost školy (učební pomůcky, hudební nástroje).

Ke zkvalitnění materiálních podmínek vzdělávání dochází podle finančních možností, se zřetelem na vyváženost rozvoje všech realizovaných uměleckých oborů. V obou budovách dochází k modernizaci a zlepšení estetického vzhledu učebních i volně přístupných prostor. Na vybavení jednotlivých učeben se podílejí učitelé. Ředitelka respektuje jejich představy a podle možností se snaží pro ně vytvořit příjemné pracovní prostředí. Náležitá pozornost je věnována i údržbě a obnově používaných učebních pomůcek včetně hudebních nástrojů. Ty jsou pravidelně podrobovány odborným kontrolám (např. ladění klavírů). Aktivní přístup vedení školy se odráží mj. v rekonstrukci učebny hry na bicí nástroje, zakoupení elektronických klávesových nástrojů, varhan, válcové stolice do učebny keramiky. Všechny třídy jsou postupně vybavovány počítačovou sestavou, která je v různém rozsahu využívána nejen ve výuce, ale i k vedení pedagogické dokumentace elektronickou formou a k průběžnému informování rodičů o výsledcích vzdělávání dítěte. Systematická snaha v oblasti vybavenosti školy svědčí o snaze vybudovat moderní vzdělávací zařízení, které bude mít vytvořeny podmínky pro bezproblémovou realizaci všech záměrů základního uměleckého vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka ve všech uměleckých oborech byla zaměřena na utváření a rozvoj klíčových kompetencí spojených se základním uměleckým vzděláváním. Metodické postupy většinou korespondovaly s výchovnými a vzdělávacími strategiemi nastavenými ve školním vzdělávacím programu. Učitelé se snažili vytvořit příznivé a přátelsky laděné pracovní klima. Každý žák mohl zažít pocit uspokojení a radosti z výsledku své, někdy alespoň dílčí, realizované činnosti. V případě potřeby jim byly vhodně poskytovány rady a zejména prostřednictvím pochvaly docházelo k posilování sebedůvěry, zvědavosti a pracovního zaujetí. Hodnocení dílčích pracovních výsledků někteří učitelé realizovali se záměrem motivovat žáka k sebereflexi, v kolektivech k definování společných hodnotících výroků. Ze zjištěných skutečností je patrné, že vedení žáků k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení jako formě posilování osobnostního rozvoje není příliš systematické. Rovněž to do jisté míry snižuje účinnost rozvoje komunikativních dovedností žáků v oblasti odborné terminologie.

Výuka hudebního oboru byla členěna podle studijních zaměření a struktury daného předmětu. Všechny individuálně vyučované předměty měly ustálenou podobu a posloupnost jednotlivých činností. V úvodní části učitelé volili prostředky, které usměrnily žakovu psychickou koncentraci, a seznámili je s připraveným vzdělávacím cílem hodiny. Poté následovala prezentace domácí přípravy a její vyhodnocení učitelem. Tato část byla rozčleněna na hru stupnic, akordů, instruktivní literatury, technická cvičení a přednesový repertoár. Relaxační úseky učitelé efektivně využívali k upevňování i rozvoji zažitých teoreticko-manuálních dovedností, v případě potřeby rovněž k posilování zvukomalebné vnímavosti a vhodnému využívání technického vybavení hudebních nástrojů (registrace barev zvuků, používání fixovaných rytmických celků apod.).

Náročnost hraného repertoáru odpovídala požadavkům školního vzdělávacího programu i celkové vyspělosti každého jednotlivce. Učitelé věnovali náležitou pozornost analýze znalostí potřebných ke zvládnutí nově vysvětlené problematiky. Audiovizuální techniku využívali v návaznosti na typ nástroje, její použitelnosti při prezentaci sólového partu (nahrávky doprovodů, domácí příprava) a k rozšiřování celkové hudební gramotnosti (dějiny hudby, poslech profesionálních nahrávek apod.). Další možnosti využití audiovizuální techniky směřovali především k samostudiu. Učitelé věnovali náležitou pozornost i přípravě žáků ke skupinovým a kolektivním činnostem. V této oblasti se zaměřovali především

na technické zvládnutí hraného partu a podle potřeby i k výběru vhodných instrumentálně-technických prvků. Náležitá péče je věnována dvěma mimořádně nadaným žákům, kteří jsou vzděláváni na doporučení školského poradenského zařízení podle individuálního vzdělávacího plánu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

Kolektivní výuka předmětu hudební nauka se vyznačovala prolínáním teoretických poznatků s jejich využitím při praktických hudebních aktivitách. Sled jednotlivých činností byl uspořádán tak, aby žáci dokázali bezproblémově propojovat nové znalostmi a dovednostmi se dříve nabytými zkušenostmi. Nastavený systém se velmi pozitivně projevoval na reakcích žáků sedmého ročníku, kdy využívali získané znalosti zejména při činnostech, jejichž obsah dotvářeli jak po stránce výrazové, tak i zvukomalebné. Silným motivačním prvkem výuky bylo pozitivně laděné hodnocení, které aktivizovalo žáky k vzájemnému a osobnostnímu hodnocení, při němž učitelka pouze koordinovala obsahovou složku výroků a usměřňovala jejich míru kritičnosti.

Příznivá pracovní atmosféra výuky byla charakteristická rovněž v ostatních uměleckých oborech. Žáci výtvarného oboru jsou prostřednictvím studijních zaměření výtvarná tvorba a keramika podporováni v rozvoji výtvarného vnímání, přemýšlení, fantazie a tvořivého vyjadřování. Ve zhlédnutých vyučovacích lekcích se odrazilo věkové složení žáků a jejich zájem o vlastní tvorbu, kterou byla detailní malba. Po celou dobu bylo patrné osobní zaujetí doprovázené značnou soustředěností. Učitelka vedla žáky k vnímání detailů, do práce jim příliš nezasahovala, spíše je vhodně podněcovala pochvalou a vhodným nasměrováním k odstranění případných nedostatků. Podle vzniklé situace příhodným názorným příkladem rozvíjela jejich tvořivost.

Žáci tanečního oboru jsou systematicky vedeni k esteticky působivému pohybovému projevu a získání základů současného tance. Jednotlivé výukové lekce přispívaly ke zdokonalování pohybu od jednotlivých prvků, kroků i gest a zlepšovaly nejen kultivovaný projev žáků, ale i jejich fyzické dispozice. Zvolené tempo výuky korespondovalo s náročností učiva, nedocházelo k přetěžování žáků. Značnou motivací pro ně bylo znalé, příkladné a intenzivní, i když někdy až nad míru, zapojení učitelky. Názorným předvedením jednotlivých pohybových prvků vedla žáky k jejich správnému provedení. Účinné se rovněž jevílo užívání odborné terminologie, která byla žákům náležitě vysvětlena. Kromě toho byla znatelná podpora kolektivního cítění. Příznivě působilo hodnocení vrstevnických výkonů jednou z žaček i zapojení žáků do spolupráce při tvorbě jednodušších tanečních kompozic a choreografií.

Žáci literárně-dramatického oboru postupně získávají potřebné návyky rozvíjející kvalitu čtenářské gramotnosti, kultury slovního projevu a dovedností spojených s používáním pohybově-výrazových prostředků. Sledované vyučovací lekce byly organizačně velmi dobře promyšleny s ohledem na dané složení skupin žáků. Učitelka na základě jejich projevů vyvozuje i vzdělávací potřeby jednotlivců, které se částečně promítají do ročních studijních plánů. Realizované vzdělávání bylo podnětné, mělo spád, účelně se střídaly odlišné metody výuky. Žáci zaujatě vnímali učitelkou prezentovaný text, aktivně se zapojovali do jeho reflexe i do plnění zadaných úkolů a tvořivých dramatických činností. Průběžně se jim dostávala nejen zpětná vazba o vlastním počínání, ale i byli povzbuzováni k přemýšlení o podaném výkonu, které se odrazilo v otevřené diskuzi o svých prožitcích a zhlédnutých etudách. Tvůrčí atmosféru příznivě ovlivňovaly velmi dobré vzájemné vztahy mezi učitelkou a žáky i žáky navzájem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Projevy žáků ve všech formách vzdělávání svědčily o postupném osvojování požadovaných kompetencí k umělecké komunikaci, osobnostně sociálních i kulturních. Vedení školy sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků, částečně přijímá dílčí opatření. Jedním ze základních východisek hodnotících výroků ředitelky jsou závěry z jednání pedagogické rady. Na ně navazuje souhrn poznatků z hospitační činnosti, průběžného a závěrečného hodnocení žáků, výstupů z komisionálních zkoušek a prezentačních aktivit žáků školy. Samostatnou oblastí je sledování úspěšnosti žáků při přijímacím řízení na vyšší typy uměleckých škol i jejich následné aktivity po ukončení vzdělávání závěrečnou zkouškou. Při celkovém hodnocení není opomíjeno ani počínání žáků při soutěžích a festivalech, ale tato oblast je pedagogy povětšinou vnímána jako nástroj k získávání informací o úrovni dovedností žáků z jiných škol.

Nezanedbatelnou oblastí hodnocení je i sledování úrovně působnosti negativních vlivů na zájem žáků o studovanou specializaci. Pokles zájmu nebo zhoršení prospěchu řeší učitelé příslušného studijního zaměření a v případě potřeby si vyžádají součinnost s vedením školy. Situace je operativně projednána se zákonnými zástupci žáka a po vzájemné dohodě je hledáno účinné řešení, např. zvýšená individuální podpora, přestup k jinému učiteli. Nastavený systém je velmi účinný, ale příznivým jevem je fakt, že výskyt takovýchto problémů je ojedinělý.

Žákům jsou plánovitě vytvářeny příležitosti k prezentaci výsledků na veřejnosti. Aktivně se tak podílejí na kulturním životě města i okolí a zároveň nenásilnou formou ovlivňují rozvoj osobnostně sociálních kompetencí nejen svých, ale i všech zainteresovaných účastníků. Velmi pozitivně motivujícím nástrojem je mezioborová spolupráce, kontakty s bývalými absolventy školy, sledování kulturního dění ve městě apod. Zvolený způsob prezentačních aktivit se osvědčil i v době pandemie, kdy ve škole v rámci distanční výuky probíhala on-line výuka i prezentace výsledků vzdělávání žáků. Celkové vzdělávací výsledky a veřejné povědomí o škole dokladují, že škola plní své poslání a je veřejností, zřizovatelem a společenskými organizacemi města vnímána jako instituce, která vytváří prostor pro společensky prospěšné využívání volného času a eticky upevňuje sociální soudržnost občanů všech věkových kategorií.

Závěry

Vývoj školy

- Jmenování nové ředitelky na základě konkurzního řízení,
- kvalitativní posun v oblasti materiálně-technického zázemí školy, což zlepšilo podmínky pro umělecké vzdělávání včetně estetického prostředí,
- zvýšení celkového počtu žáků a pestrosti vzdělávací nabídky hudebního oboru,
- vybavení počítači ve třídách, zavedení elektronického evidenčního systému, který je využíván zejména k vedení pedagogické dokumentace včetně klasifikace žáků,
- inovace v oblasti prezentace školy prostřednictvím vlastního loga.

Silné stránky

- Příznivé prostředí pro rozvoj žáků po stránce umělecké, kulturní i osobnostní,
- systematická práce s mimořádně nadanými žáky, kteří dosahují vynikajících výsledků,

- prezentační aktivity školy, které podporují rozvoj kulturně-sociálních kompetencí žáků, obohacují společenský život města a okolí a příznivě ovlivňují zájem dětí a mládeže o získání základů uměleckého vzdělání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Omezené využívání závěru výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle, vedení žáků k sebehodnocení a v kolektivní výuce i vrstevnickému hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zrevidovat obsah školního vzdělávacího programu,
- podpořit rozvoj všech žáků systematickým zapojením do hodnocení úrovně naplňování vzdělávacích cílů výukové lekce a motivovat je ke stanovení záměrů vlastních, vést je k sebehodnocení a v kolektivní výuce k hodnocení vrstevnickému,
- motivovat učitele k zařazování vzájemných, i mezipředmětových, hospitací pro sdílení zkušeností a nových poznatků i poskytování zpětné vazby,
- zvýšit efektivitu hospitační činnosti vyvozením závěrů a metodických doporučení pro zkvalitnění pedagogického procesu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Česká Třebová ze dne ze dne 25. 2. 2011
2. Jmenování do funkce ředitelky školy od 1. 8. 2019
3. Výkaz o základní umělecké škole S 24-01 ke dni 30. 9. 2021
4. Školní matrika žáků - školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
5. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Česká Třebová s motivačním názvem „Umění zkrášluje člověka a brání mu být špatný ...“ s platností od 1. 9. 2021
6. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
7. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
8. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022 (výběr)
9. Školní řád s účinností od 1. 10. 2020
10. Hodnoticí zpráva za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
11. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2021/2022

13. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
14. Dokumentace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná k datu inspekce
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-949/15-E, ze dne 2. 11. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík,
odborník na umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 23. 11. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Jarmila Holcová, ředitelka školy

Jarmila Holcová v. r.

V České Třebové 23. 11. 2021